Architectures of Eternity

MICHAEL DE GEEST

VAN BEVER-ORGEL

KARMELIETENKERK BRUGGE

Michael De Geest

Michael De Geest werd in 1982 geboren in Eeklo. Hij is de zoon van Edward De Geest, ere-organist-titularis van de Gentse Sint-Baafskathedraal. In zijn geboortestad voltooide Michael de richting Wetenschappen-Wiskunde aan het Sint-Vincentiuscollege en behaalde hij het eindgetuigschrift voor orgel en piano aan de Stedelijke Academie voor Muziek en Woord (in de klas piano van zijn moeder Monique Lanszweert en in de klas orgel van Dirk Bruggeman). Ook ontving hij de Bijzondere Prijs en de Oorkonde van de Stad Eeklo voor beide disciplines.

Zijn interesse voor wiskunde en informatica bracht hem naar de Universiteit Gent, waar hij in 2004 afstudeerde als licentiaat in de informatica. Michael behaalde eveneens het diploma van educatieve master in de wetenschappen en technologie (afstudeerrichting informatica).

Naast zijn informaticastudies volgde Michael een hogere muzikale opleiding. In 2009 behaalde hij het diploma van bachelor in de klassieke muziek (instrument orgel) bij Ignace Michiels aan het Gentse Conservatorium. Daarna specialiseerde hij zich in barokke orgelmuziek bij de Luikse organist Serge Schoonbroodt. Hij volgde masterclasses orgel bij Helga Schauerte in Eckenhagen (Duitsland) en bij barokspecialist Liuwe Tamminga in Urbino (Italië) tijdens het 'Musica Antica'-festival. Michael was meer dan twintig jaar lang organist-titularis in Gent: eerst in de Sint-Jacobskerk (2000–2012) en vervolgens in de Sint-Niklaaskerk (2010–2022).

Hij is werkzaam als leerkracht orgel, leerkracht wiskunde en ICT-coördinator aan de Kunsthumaniora Brussel.

Naast talrijke optredens in België verzorgde Michael De Geest orgelrecitals in Denemarken, Duitsland, Engeland, Frankrijk, Hongarije, Italië, Japan, Luxemburg, Nederland, Tsjechië en Zwitserland. In kamermuziekverband speelt hij samen met hoboïste Dagmar Robben, tevens zijn echtgenote. Hij is ook lid van het ensemble Fuga Temporis.

Michael is dagelijks bestuurder van het in 2015 opgerichte symfonisch orkest Lumen Symphonicum (onder leiding van zijn broer David De Geest).

In 2022 werd Michael aangesteld als organist-titularis van de Karmelietenkerk in Brugge, als opvolger van de befaamde Chris Dubois. Sindsdien organiseert hij ook thematische orgelconcerten in deze prachtige kerk.

In juni 2023 werd Michael voor zijn artistieke prestaties door de stad Eeklo gehuldigd als verdienstelijk Eeklonaar.

In 2026 bracht Michael de cd Architectures of Eternity uit met onder meer werk van Johann Sebastian Bach, Dietrich Buxtehude, Chris Dubois, Flor Peeters en Olivier Messiaen. Met deze cd belicht hij zowel de uitzonderlijke klankrijkdom van het Van Bever-orgel als de unieke akoestische dimensie van de Karmelietenkerk, die samen de inspiratie vormden voor de titel Architectures of Eternity.

www.michaeldegeest.be

Architectures of Eternity

Michael De Geest
Karmelietenkerk Brugge
juli 2026

TOELICHTING

Matthias van den Gheyn (1721–1785)

Preludium in g-klein

Met het 'Preludium in g-klein' wordt de luisteraar binnengeleid in de wereld van Architectures of Eternity. Net zoals een kerkgebouw zich geleidelijk onthult aan wie de drempel overschrijdt, ontvouwt van den Gheyns muziek stap voor stap een klankruimte waarin tijd, resonantie en architectuur met elkaar verweven raken.

Van den Gheyn was organist van de Leuvense Sint-Pieterskerk en een van de meest vooraanstaande musici van de achttiende-eeuwse Zuidelijke Nederlanden. Als befaamd organist en beiaardier ontwikkelde hij een stijl waarin vakmanschap en improvisatorische vrijheid elkaar ontmoeten. Zijn muziek bevindt zich op het kruispunt van barok en classicisme en getuigt van een bijzondere gevoeligheid voor beweging, proportie en helderheid.

Voor deze opname krijgt het werk een nieuwe betekenis in de Karmelietenkerk van Brugge. Als organist-titularis van deze kerk ervaar ik dagelijks hoe architectuur en klank elkaar beïnvloeden. De gewelven, de stenen muren en de nagalm vormen niet louter een akoestisch kader, maar worden actieve deelnemers aan de muziek. Iedere frase vindt haar verlengstuk in de ruimte; iedere stilte wordt mee gevormd door het gebouw zelf.

Het 'Preludium in g-klein' klinkt daardoor als een muzikale opening van de deuren. De luisteraar betreedt niet alleen een cd-programma, maar ook een concrete plaats: een eeuwenoude kerk waarin generaties gelovigen, musici en luisteraars hun sporen hebben achtergelaten. De eerste klanken verkennen de ruimte, tasten haar af en brengen haar tot leven.

Deze muziek draag ik op aan mijn zonen, Andreas en Fabian, die op het moment van deze opname elf en negen jaar oud zijn. Hoewel zij nog aan het begin van hun muzikale reis staan, heeft de muziek hen reeds in haar greep. Andreas bespeelt viool en piano, Fabian de saxofoon. Het ontroert mij telkens opnieuw te zien hoe zij hun eigen weg zoeken in de wereld van de klank, met dezelfde nieuwsgierigheid en verwondering die iedere jonge musicus kenmerkt.

Regelmatig komen zij mee naar de Karmelietenkerk om naar het orgel te luisteren. Wat voor volwassenen soms een vertrouwd decor geworden is, blijft voor hen een bron van verwondering. Zij stellen vragen, luisteren aandachtig en voelen intuïtief aan dat een orgel meer is dan een instrument alleen. Het is alsof de ruimte, de klank en de muziek samen hun verbeelding prikkelen en hen uitnodigen om zelf verder te ontdekken.

Misschien schuilt daarin wel de mooiste betekenis van dit openingswerk. Een preludium kijkt immers niet alleen terug naar een traditie, maar ook vooruit naar wat nog komen moet. Wanneer ik Andreas en Fabian zie opgroeien tussen instrumenten, partituren en concerten, zie ik hoe de liefde voor muziek van generatie op generatie wordt doorgegeven. Niet als verplichting, maar als een geschenk dat langzaam zijn eigen vorm vindt.

Zo vormt dit korte werk een symbolische aanhef van de reis die deze opname wil maken. Architectures of Eternity onderzoekt hoe muziek zich verhoudt tot de gebouwen waarvoor zij vaak werd geschreven, maar ook hoe schoonheid, inspiratie en liefde voor kunst de grenzen van generaties overstijgen. In dat spanningsveld tussen verleden en toekomst, tussen erfgoed en ontdekking, tussen het vergankelijke en het blijvende, opent van den Gheyn de weg.

Dietrich Buxtehude (1637–1707)

Ciacona in e-klein (BuxWV 160)
Passacaglia in d-klein (BuxWV 161)

Indien architectuur de kunst is om uit een beperkt aantal elementen een betekenisvolle ruimte te scheppen, dan behoren Buxtehudes 'Ciacona' en 'Passacaglia' tot de meest indrukwekkende muzikale bouwwerken van de zeventiende eeuw. Beide werken zijn gebaseerd op een ostinato: een korte baslijn die onveranderlijk terugkeert en het fundament vormt voor een voortdurende stroom van variaties.
Zoals de zuilen van een kerk steeds dezelfde structuur hernemen terwijl het licht voortdurend verandert, zo blijft ook bij Buxtehude de basis herkenbaar aanwezig. Daarboven ontvouwt zich een rijke wereld van melodieën, harmonieën en contrapuntische vergezichten. De luisteraar ervaart tegelijk stabiliteit en beweging: een onveranderlijk centrum waaruit steeds nieuwe vormen ontstaan.

In de 'Ciacona' overheerst een bijna dansante vitaliteit. De muziek ontwikkelt zich in een ononderbroken stroom, waarbij elke variatie voortkomt uit de vorige en vooruitwijst naar de volgende. Het resultaat is een organisch geheel waarin de herhaling nooit statisch wordt, maar juist de motor vormt van een voortdurende vernieuwing.

De 'Passacaglia' daarentegen bezit een meer contemplatief karakter. Het werk ontvouwt zich in grote bogen en lijkt voortdurend te streven naar een hogere orde. Door de opeenvolging van variaties ontstaat een gevoel van tijdloosheid: alsof de muziek niet zozeer vooruitgaat, maar cirkelt rond een eeuwig middelpunt. Niet toevallig wordt dit werk vaak beschouwd als een van de hoogtepunten van de Noord-Duitse orgelliteratuur en als een belangrijke inspiratiebron voor Johann Sebastian Bach.

Deze werken draag ik op aan de orgeldocenten die mij van jongs af aan hebben gevormd: Dirk Bruggeman, Ignace Michiels, Serge Schoonbroodt, Liuwe Tamminga en Helga Schauerte-Maubouet. Wat voor de luisteraar klinkt als een vanzelfsprekende stroom van

muziek, is in werkelijkheid het resultaat van een lange keten van kennis, inspiratie en vertrouwen die van generatie op generatie wordt doorgegeven. Elk van deze musici heeft op een unieke manier bijgedragen aan mijn ontwikkeling als organist en mijn begrip van het repertoire.

Het is geen toeval dat juist deze werken van Buxtehude met hen verbonden zijn. De 'Ciacona' en 'Passacaglia' zijn immers gebouwd op een onveranderlijk fundament waaruit steeds nieuwe vormen ontstaan. Op vergelijkbare wijze rust ook het kunstenaarschap van iedere musicus op de fundamenten die leraren hebben gelegd. Techniek, stijlbesef, historische kennis en artistieke vrijheid worden niet uitgevonden, maar doorgegeven, verdiept en opnieuw tot leven gebracht.

Binnen Architectures of Eternity vormen deze twee composities dan ook een reflectie op het spanningsveld tussen verandering en bestendigheid. In iedere nieuwe generatie krijgt dezelfde muziek een andere stem, terwijl haar wezen onveranderd blijft. Wat Buxtehude heeft nagelaten, werd door Bach opgenomen en verder ontwikkeld; wat mijn leraren mij hebben geschonken, leeft verder in iedere uitvoering die ik geef.

Als organist-titularis van de Karmelietenkerk ervaar ik dagelijks hoe traditie geen stilstaand begrip is, maar een levende werkelijkheid. Buxtehudes muziek belichaamt precies dat paradoxale gegeven: een vaste constructie die dankzij de verbeelding telkens opnieuw tot leven komt. In die voortdurende dialoog tussen fundament en vernieuwing, tussen leraar en leerling, tussen verleden en toekomst, openbaart zich de ware architectuur van deze muziek. Misschien is ook dat een vorm van eeuwigheid: de blijvende kracht van wat van mens tot mens wordt doorgegeven.

Johann Sebastian Bach (1685–1750)

Twee koraalvoorspelen uit het 'Orgelbüchlein':
- Koraal 'Vater unser im Himmelreich' (BWV 636)
- Koraal 'O Mensch, bewein dein Sünde groß' (BWV 622)
Preludium en Fuga in e-klein (BWV 533)

Binnen Architectures of Eternity vormt de muziek van Johann Sebastian Bach een moment van verdieping en bezinning. Waar architectuur vorm geeft aan ruimte, schept Bach een architectuur van klank waarin orde, schoonheid en betekenis samenkomen. Zijn muziek openbaart een wereld waarin elke stem haar eigen identiteit bewaart en tegelijk deel uitmaakt van een groter geheel. In die wonderlijke balans tussen het individuele en het universele schuilt een van de redenen waarom zijn muziek eeuwen na haar ontstaan niets van haar zeggingskracht heeft verloren.

De twee koraalvoorspelen uit het 'Orgelbüchlein' behoren tot de meest intieme en geconcentreerde pagina's uit Bachs oeuvre. In 'Vater unser im Himmelreich' wordt het eeuwenoude gebed omgevormd tot een verstilde muzikale meditatie. De koraalmelodie ontvouwt zich met eenvoud en waardigheid, gedragen door een subtiel weefsel van stemmen dat de luisteraar uitnodigt tot contemplatie. De muziek lijkt de tijd te vertragen en schept een ruimte waarin luisteren en bidden haast samenvallen.
Nog dieper reikt 'O Mensch, bewein dein Sünde groß'. Hier verenigt Bach een uitzonderlijke expressieve kracht met een bijna volmaakte helderheid van vorm. De rijkversierde koraalmelodie beweegt zich langzaam boven een zacht voortschrijdende begeleiding, alsof iedere noot de luisteraar uitnodigt tot bezinning. In deze muziek spreekt niet enkel verdriet of berouw, maar ook een diep vertrouwen in de troostende kracht van schoonheid. Het is muziek die haar betekenis niet opdringt, maar haar voorzichtig onthult aan wie bereid is te luisteren.
Na deze verstilde momenten volgt met het 'Preludium en Fuga in e-klein' een werk waarin Bach zijn architectonisch genie op indrukwekkende wijze toont. Het preludium bezit een levendige, bijna improvisatorische energie en lijkt zich vrij door de ruimte te bewegen. De daaropvolgende fuga groeit vanuit een eenvoudig uitgangspunt uit tot een monumentaal geheel waarin elke stem haar eigen weg volgt en toch voortdurend

verbonden blijft met het grotere plan. Zoals een meesterlijk ontworpen gebouw zijn schoonheid niet ontleent aan afzonderlijke onderdelen maar aan hun onderlinge samenhang, zo ontstaat ook hier een volmaakt evenwicht tussen vrijheid en orde.

Deze werken draag ik op aan mijn broer David De Geest, dirigent en voorzitter van Lumen Symphonicum, het symfonisch orkest dat wij samen in 2015 hebben opgericht.

Als musici hebben wij ieder onze eigen weg gevonden. David koos voor de wereld van het symfonisch en vocaal repertoire en het dirigeren, ik voor die van het orgel. Toch zijn onze muzikale levens steeds met elkaar verweven gebleven. De oprichting van Lumen Symphonicum was daarvan een bijzonder zichtbaar teken: een gedeelde droom die uitgroeide tot een artistieke werkelijkheid en die ons de kans gaf om samen muziek te beleven, te creëren en met anderen te delen.

Juist daarom voel ik een bijzondere verwantschap tussen deze muziek van Bach en het werk van een dirigent. In Bachs contrapunt behoudt iedere stem haar eigen karakter, terwijl zij tegelijk bijdraagt aan een groter geheel. Ook een symfonisch orkest bestaat uit tientallen zelfstandige stemmen die pas hun volle betekenis krijgen wanneer zij samen één adem, één visie en één muzikale gedachte vormen. Die zoektocht naar eenheid zonder verlies van individualiteit vormt zowel de essentie van Bachs kunst als van het dirigeren.

Maar bovenal is deze opdracht een uitdrukking van broederliefde en dankbaarheid. Doorheen de jaren hebben wij niet alleen muzikale ervaringen gedeeld, maar ook elkaars dromen, verwachtingen, successen en ontgoochelingen. Wat mij steeds heeft geraakt, is de vanzelfsprekendheid waarmee die verbondenheid blijft bestaan, ongeacht de richting die onze levens soms uitgaan.

Misschien schuilt precies daarin een van de meest menselijke vormen van eeuwigheid. Niet in monumentaliteit of grootsheid, maar in banden die door de tijd worden verdiept in plaats van verzwakt. Wanneer ik deze muziek speel, hoor ik daarom niet alleen de stem van Bach, maar ook iets van die blijvende verbondenheid. Daarom vormen deze werken voor mij het hart van Architectures of Eternity: een persoonlijke hulde aan mijn broer David, met wie ik zoveel van mijn leven, mijn muziek en mijn idealen heb mogen delen.

Chris Dubois (1934)

Rorate Caeli

Met 'Rorate Caeli' maakt Architectures of Eternity een opmerkelijke sprong in de tijd. Na de grote meesters van de barok klinkt hier de stem van een levend componist die diepgeworteld is in de Vlaamse orgelcultuur. Chris Dubois behoort tot de meest veelzijdige Belgische musici van zijn generatie: organist, pedagoog, componist en jarenlang een bepalende figuur binnen het Vlaamse muziekleven. Hij was verbonden aan het Lemmensinstituut en het Conservatorium van Brugge en bouwde daarnaast een indrukwekkende internationale concertcarrière uit.
'Rorate Caeli' ontleent zijn titel aan de eeuwenoude adventstekst 'Rorate caeli desuper' – 'Dauwt, hemelen, van boven'. Doorheen de christelijke traditie is deze tekst uitgegroeid tot een symbool van verwachting, hoop en verlangen naar licht. Dubois vertaalt die geestelijke dimensie in een muzikale taal die eigentijds is zonder haar band met de traditie te verliezen. De gregoriaanse inspiratie blijft voelbaar aanwezig, terwijl de harmonieën en klankkleuren een uitgesproken persoonlijke signatuur dragen.

De muziek ontvouwt zich niet als een dramatisch verhaal, maar als een moment van verstilde verwachting. Klanken verschijnen, resoneren en lossen weer op, alsof zij uit de stilte geboren worden en er uiteindelijk naar terugkeren. Juist daardoor past dit werk zo vanzelfsprekend binnen het concept van deze opname. Architectures of Eternity onderzoekt hoe muziek ruimtes kan openen die zich onttrekken aan de gewone ervaring van tijd. In 'Rorate Caeli' gebeurt dit niet door monumentale gebaren, maar door concentratie, eenvoud en een diep vertrouwen in de expressieve kracht van de klank zelf.

Voor mij heeft dit werk echter ook een zeer persoonlijke betekenis. Chris Dubois was mijn voorganger als organist-titularis van de Karmelietenkerk in Brugge. Gedurende vele jaren heeft hij vanuit deze plaats niet alleen het orgel bespeeld, maar ook het muzikale leven van de kerk mee vormgegeven. Generaties studenten, luisteraars en collega's leerden hem kennen als een musicus van uitzonderlijke integriteit, kennis en toewijding.

Wie vandaag achter dezelfde speeltafel plaatsneemt, kan onmogelijk voorbijgaan aan zijn nalatenschap. Zijn aanwezigheid leeft verder in de muzikale traditie die hij heeft opgebouwd, in de herinneringen van wie met hem hebben gewerkt en in de vele composities die hij aan het orgelrepertoire heeft toegevoegd. Meer nog dan een voorganger beschouw ik hem als een voorbeeld: een kunstenaar die zijn technische meesterschap steeds in dienst stelde van de muziek zelf, zonder uiterlijk vertoon, maar met een grote innerlijke overtuiging.

Dat deze opname 'Rorate Caeli' omvat, is daarom niet alleen een artistieke keuze, maar ook een eerbetoon. Het is mijn manier om respect en dankbaarheid uit te drukken voor een musicus die een onuitwisbare plaats inneemt in de geschiedenis van dit instrument en van deze kerk. Zoals elke generatie verder bouwt op wat haar werd toevertrouwd, zo klinkt in deze muziek ook de erkenning dat schoonheid en inspiratie niet uitsluitend in werken of gebouwen voortleven, maar evenzeer in mensen.

Binnen Architectures of Eternity is 'Rorate Caeli' daarom meer dan een compositie. Het is een moment van herinnering, van dankbaarheid en van verbondenheid tussen twee organisten die, elk in hun eigen tijd, dezelfde muzikale ruimte hebben mogen bewonen. In die zin belichaamt dit werk misschien wel een van de meest wezenlijke vormen van eeuwigheid: de levende overdracht van een traditie van mens tot mens.

Flor Peeters (1903–1986)

Preludium op de hymne 'Come, Thou Bright and Morning Star'
Preludium op de hymne 'God, Who Madest Earth and Heaven'

Met Flor Peeters komt Architectures of Eternity opnieuw uit bij een componist die een brug slaat tussen traditie en vernieuwing. Als organist van de Sint-Romboutskathedraal in Mechelen, internationaal concertorganist, pedagoog en componist groeide Peeters uit tot een van de belangrijkste figuren van de twintigste-eeuwse Vlaamse orgelcultuur. Zijn muziek wortelt diep in de liturgische traditie, maar spreekt tegelijk een eigentijdse taal waarin helderheid, vakmanschap en een grote gevoeligheid voor klank centraal staan.
De twee preludia op de hymnen 'Come, Thou Bright and Morning Star' en 'God, Who Madest Earth and Heaven' maken deel uit van Peeters' monumentale verzameling 'Hymn Preludes for the Liturgical Year', een cyclus waarin hij een indrukwekkende reeks historische kerkliederen verwerkt tot zelfstandige orgelwerken. Beide hymnen behoren tot een bundel die verbonden is met de verschillende getijden van de dag, van de ochtend tot de avond.

'Come, Thou Bright and Morning Star' straalt hoop, verwachting en licht uit. Peeters ontwikkelt de hymnemelodie met grote elegantie en laat haar schitteren in een transparante textuur waarin iedere stem haar eigen plaats behoudt. De muziek bezit een serene vreugde die perfect aansluit bij het beeld van de morgenster: een lichtpunt dat de nacht doorbreekt en de komst van een nieuwe dag aankondigt.

'God, Who Madest Earth and Heaven' heeft een meer beschouwend karakter. Hier staat niet zozeer het ontwaken centraal, maar het vertrouwen dat dag en nacht, arbeid en rust, deel uitmaken van een grotere orde. De muziek ademt rust en evenwicht. Zonder grote uiterlijke gebaren creëert Peeters een sfeer van geborgenheid waarin de luisteraar wordt uitgenodigd om stil te staan bij de schoonheid van het gewone en het blijvende.

Binnen Architectures of Eternity vormen deze twee werken een meditatie over het verloop van de tijd. De opeenvolging van ochtend en avond, licht en duisternis, vormt een

van de meest fundamentele ritmes van het menselijk bestaan. Peeters toont hoe muziek deze dagelijkse werkelijkheid kan verheffen tot iets dat verder reikt dan het onmiddellijke moment. Zijn preludia herinneren eraan dat eeuwigheid zich niet alleen openbaart in het uitzonderlijke, maar evenzeer in de trouw van steeds terugkerende cycli.

Deze werken draag ik op aan mijn echtgenote, Dagmar Robben.

Dagmar is professioneel hoboïste en al jarenlang mijn partner, zowel in het leven als in de muziek. Doorheen de jaren hebben wij samen talloze concerten voor hobo en orgel mogen geven, telkens opnieuw op zoek naar die bijzondere dialoog tussen twee instrumenten die tegelijk zo verschillend en zo verwant zijn. Daarnaast maakt zij ook deel uit van Lumen Symphonicum, het symfonisch orkest dat mijn broer David en ik in 2015 hebben opgericht en waarin zij haar muzikale stem blijft inzetten ten dienste van een groter geheel.

Wanneer ik deze twee hymnepreludia speel, denk ik vaak aan de schoonheid van muzikaal samenspel. Zoals Peeters een eenvoudige melodie omsluit met harmonieën die haar ondersteunen en verrijken, zo ontstaat ook in kamermuziek iets dat groter is dan de afzonderlijke partijen. Muziek maken met iemand van wie men houdt, is een bijzonder voorrecht. Het vraagt luisteren, vertrouwen, geduld en een gemeenschappelijke adem — eigenschappen die niet alleen een uitvoering, maar ook een huwelijk dragen.

Daarom is deze opdracht bovenal een blijk van liefde en dankbaarheid. Doorheen de jaren heeft Dagmar niet alleen mijn muzikale leven gedeeld, maar het ook mee vormgegeven. In concertzalen en kerken, tijdens repetities en uitvoeringen, maar evenzeer in de stilte van het dagelijks leven, is zij een bron van steun, inspiratie en vreugde geweest.

Misschien ligt daarin ook een antwoord verscholen op de vraag die doorheen deze opname klinkt. Wat maakt iets blijvend? Wat geeft gestalte aan een vorm van eeuwigheid? Soms zijn het grote kunstwerken of indrukwekkende composities. Maar even vaak schuilt het eeuwige in de eenvoudige trouw waarmee twee mensen hun leven, hun dromen en hun muziek met elkaar delen. In die zin vormen deze werken van Flor Peeters een liefdevolle hulde aan Dagmar, wier aanwezigheid een onmisbaar deel uitmaakt van mijn eigen Architectures of Eternity.

Hugo Distler (1908–1942)

Variaties op 'Frisch auf, gut Gsell, laß rummer gahn'

Met Hugo Distler bereikt Architectures of Eternity een bijzonder raakpunt tussen verleden en vernieuwing. Hoewel hij leefde in de eerste helft van de twintigste eeuw, liet Distler zich diep inspireren door de Duitse renaissance- en baroktraditie. Als organist, kerkmusicus en componist ontwikkelde hij een uiterst persoonlijke stijl waarin oude vormen herleven in een moderne muzikale taal. Zijn oeuvre wordt gekenmerkt door een grote contrapuntische verfijning, een levendige ritmiek en een opmerkelijke helderheid van structuur.

De Variaties op 'Frisch auf, gut Gsell, laß rummer gahn' maken deel uit van de bundel 'Dreißig Spielstücke für die Kleinorgel' Op. 18/1. Als uitgangspunt gebruikt Distler een traditioneel Duits lied waaruit hij een reeks korte, maar bijzonder inventieve variaties ontwikkelt.

Wat onmiddellijk opvalt, is de speelse energie van het werk. De oorspronkelijke melodie blijft herkenbaar aanwezig, maar verschijnt telkens in een nieuw licht. Nu eens dartel en dansant, dan weer lyrisch of contemplatief, ontvouwen de variaties zich als verschillende gezichten van hetzelfde idee. Distler toont hier een meesterlijk vermogen om met beperkte middelen een verrassende rijkdom aan kleuren en karaktertrekken op te roepen.

Binnen Architectures of Eternity vertegenwoordigt dit werk een andere vorm van architectuur dan de monumentale constructies van Buxtehude of Bach. Hier staat niet de grootschalige kathedraal centraal, maar het verfijnde vakmanschap van een meester die vanuit een klein muzikaal gegeven een wereld van mogelijkheden weet te creëren. Iedere variatie voegt een nieuwe ruimte toe aan het geheel totdat uit het eenvoudige lied een complex, maar volmaakt evenwichtig bouwwerk ontstaat.

Deze muziek draag ik op aan mijn moeder, Monique Lanszweert.

Mijn moeder is professioneel pianiste en was gedurende mijn kinderjaren mijn eerste en belangrijkste pianolerares. Lang voor ik mij volledig op het orgel toelegde, legde zij de fundamenten van mijn muzikale ontwikkeling. Zij leerde mij niet alleen noten lezen of technische oefeningen spelen, maar gaf mij ook het geduld, de discipline en de liefde voor het instrument mee die iedere musicus nodig heeft.

Wanneer organisten spreken over techniek, hebben zij het vaak over onafhankelijkheid van handen en voeten, articulatie, controle en virtuositeit. Maar achter die vaardigheden schuilt een veel fundamentelere kunst: het leren spreken met de vingers. Indien ik vandaag over het technische gereedschap beschik om muziek als deze van Distler tot leven te brengen, dan is dat in grote mate te danken aan de vorming die ik van mijn moeder heb ontvangen.

Het is dan ook geen toeval dat ik juist dit werk aan haar opdraag. Distlers variaties vragen een grote lichtheid, behendigheid en verfijning van toucher. Achter hun ogenschijnlijke speelsheid schuilt een doorgedreven beheersing van het instrument. Telkens wanneer ik deze muziek speel, word ik herinnerd aan de vele uren waarin mijn moeder mij de waarde van nauwkeurigheid, luisterbereidheid en muzikaal vakmanschap bijbracht.

Maar boven alles is deze opdracht een uitdrukking van liefde. Mijn liefde voor mijn moeder is onvoorwaardelijk. Doorheen alle jaren bleef zij een constante aanwezigheid in mijn leven, als musicus, als lerares en vooral als moeder. Ik weet bovendien hoeveel zij van dit werk houdt. De vreugde, fantasie en levenslust die door Distlers variaties stromen, spreken haar op een bijzondere manier aan en juist daarom voelde het vanzelfsprekend om deze muziek met haar te verbinden.

Misschien openbaart zich hier een van de meest intieme betekenissen van Architectures of Eternity. Niet alleen grote gebouwen, meesterwerken of tradities doorstaan de tijd. Ook de liefde waarmee kennis, inspiratie en zorg worden doorgegeven van ouder op kind laat sporen na die generaties kunnen overstijgen. In die zin klinkt in deze variaties niet alleen de stem van Hugo Distler, maar ook een dankbare herinnering aan de vrouw die aan de basis ligt van mijn eigen muzikale verhaal.

Olivier Messiaen (1908–1992)

Apparition de l'Église éternelle

Met 'Apparition de l'Église éternelle' bereikt Architectures of Eternity zijn natuurlijke eindpunt. Geen enkel werk uit het orgelrepertoire lijkt immers zo rechtstreeks aan te sluiten bij de centrale gedachte van deze opname als deze visionaire compositie van Olivier Messiaen. Geschreven in 1932, toen de componist nauwelijks vierentwintig jaar oud was, behoort het tot de vroegste meesterwerken van een kunstenaar die de orgelmuziek van de twintigste eeuw ingrijpend zou vernieuwen.
De titel betekent letterlijk 'Verschijning van de eeuwige Kerk'. Voor Messiaen verwijst die kerk niet naar een gebouw van steen, maar naar een hemelse werkelijkheid buiten tijd en ruimte. De componist beschreef haar als een bouwwerk van levende stenen, opgebouwd uit zielen die in God verblijven en waarin God zelf aanwezig is.

De muzikale vorm is even eenvoudig als monumentaal. Vanuit bijna hoorbare klanken groeit de muziek langzaam naar een overweldigend hoogtepunt om daarna even geleidelijk weer in de stilte te verdwijnen. Deze boogvorm geeft de indruk van een majestueuze verschijning die uit de verte opdoemt, zich in volle glorie openbaart en vervolgens weer oplost in het onzichtbare. De pulserende basfiguren suggereren volgens Messiaen zelf het onafgebroken bouwen aan die eeuwige kerk, terwijl de machtige akkoorden een visioen oproepen van iets dat het menselijke begrip overstijgt.

Binnen Architectures of Eternity vormt dit werk veel meer dan een afsluitend hoofdstuk. Het is de bestemming waarheen het volledige programma langzaam heeft toegewerkt. Van de vrije verkenningen van Van den Gheyn over de architectonische variaties van Buxtehude, de spirituele diepgang van Bach en de meer persoonlijke bladzijden van Dubois, Peeters en Distler, ontvouwt zich een zoektocht naar datgene wat blijft wanneer de tijd voorbijgaat. In Messiaens visie krijgt die zoektocht een bijna tastbare gestalte. Hier wordt architectuur niet langer een metafoor voor muziek, maar wordt muziek zelf de verschijning van een eeuwige architectuur.

Deze opname draag ik op aan mijn vader, Edward De Geest.

Voor mij is hij de bakermat van alles wat met het orgel verbonden is. Als jarenlang organist-titularis van de Sint-Baafskathedraal in Gent, als promotor van de orgelkunst in binnen- en buitenland, als pedagoog, inspirator en ambassadeur van het instrument heeft hij een onschatbare bijdrage geleverd aan het orgelleven.

Die verdiensten hebben altijd diepe bewondering bij mij opgeroepen. Wanneer ik naar zijn opnames luister of terugdenk aan de magistrale concerten die ik hem vroeger hoorde geven, ervaar ik telkens opnieuw dezelfde verwondering. Zijn spel bezat een zeldzame combinatie van intellectuele helderheid, muzikale diepgang en een vanzelfsprekende natuurlijkheid die nooit op effect gericht was. Hij speelde niet om indruk te maken, maar om de muziek te dienen.

Wat mij misschien nog het meest raakt, is dat deze artistieke grootsheid altijd gepaard ging met een grote bescheidenheid. In een wereld waarin zichtbaarheid vaak belangrijker lijkt dan inhoud, bleef hij trouw aan zichzelf en aan zijn overtuiging dat de muziek steeds centraal moest staan. De omvang van wat hij voor de orgelwereld heeft betekend, staat in scherp contrast met de terughoudendheid waarmee hij daar zelf over sprak. Die combinatie van nederigheid en grootsheid is van een uitzonderlijke zeldzaamheid.

Mijn liefde voor mijn vader vindt haar meest natuurlijke uitdrukking wanneer ik naar zijn orgelspel luister. Als kind hoorde ik hem in concerten die op mij een onuitwisbare indruk nalieten; vandaag ervaar ik diezelfde bewondering wanneer ik zijn opnames beluister. In zijn spel hoor ik alles wat mij tot het orgel heeft aangetrokken: de grandeur van het instrument, de diepgang van het repertoire, de ernst van de traditie en tegelijk een diep menselijke warmte. Hij is en blijft mijn absolute referentiepunt.

Alles wat ik later mocht leren, ontdekken en ervaren als organist vindt uiteindelijk zijn oorsprong bij hem. De liefde voor het instrument, de fascinatie voor zijn eindeloze kleurenrijkdom, de eerbied voor de muziekgeschiedenis en het geloof in de blijvende waarde van kunst werden mij niet enkel onderwezen, maar voorgeleefd. Daarom is deze opdracht niet alleen een uiting van dankbaarheid, maar ook van liefde.

Wanneer de laatste akkoorden van Messiaens visionaire meesterwerk wegsterven in de stilte, hoor ik niet alleen een beeld van de eeuwige Kerk. Ik hoor ook een echo van alles wat van generatie op generatie wordt doorgegeven: kennis, inspiratie, voorbeeld en liefde. Zoals Messiaens muziek een werkelijkheid probeert te verbeelden die groter is dan de mens zelf, zo herinneren de grootste kunstenaars ons eraan dat hun invloed verder reikt dan hun eigen leven.

Daarom sluit Architectures of Eternity af met een eerbetoon aan Edward De Geest: mijn vader, mijn eerste leermeester, mijn blijvende kompas en de persoon aan wie ik meer verschuldigd ben dan woorden kunnen uitdrukken. In de architectuur van mijn eigen muzikale leven vormt hij het fundament waarop alles rust. Misschien is dat uiteindelijk de diepste betekenis van eeuwigheid: dat wat uit liefde wordt doorgegeven, blijft voortleven lang nadat de laatste klank heeft geklonken.

Orgel

Karmelietenkerk Brugge, Van Bever-Orgel
Dit orgel werd gebouwd door de Gebroeders Van Bever uit Laken en werd in gebruik genomen op 23 juni 1904 met een concert door de beroemde Brusselse organist Alphonse Mailly en de Eeklose organist Jules Van Dycke, die toen kapelmeester was van de Karmelietenkerk.

DISPOSITIE

Grand orgue
1. Bourdon 16
2. Montre 8
3. Flûte harmonique 8
4. Bourdon 8
5. Gambe 8
6. Prestant 4
7. Fourniture 4 rangs
8. Trompette 8
9. Clairon 4

Pédale séparée 30 n
1. Soubbasse 16
2. Flûte
3. Violoncelle 8

Boutons de Combinaisons
1. Piano
2. Fonds
3. Gr. Choeur

Récit
1. Bourdon 8
2. Salicional 8
3. Voix céleste 8
4. Flûte oct ‘4
5. Quinte 2 2/3
6. Octavin ‘2
7. Basson-hautbois ‘8

Pédales de Combinaisons
1. Tirasse gr. Org.
2. Tirasse récit
3. Copula
4. Anches gr. Org.
5. Anches récit
6. Expression
7. Trémelo

Beste luisteraar,

Dank u voor uw interesse in deze opname. Het is een voorrecht om de rijkdom van het orgelrepertoire en de unieke klankwereld van het Brugse Van Bever-orgel met u te mogen delen. De werken op deze cd vormen samen een muzikale reis door verschillende stijlen, periodes en esthetische visies. Hoewel zij ontstonden in uiteenlopende contexten, worden zij verenigd door een gemeenschappelijke zoektocht naar schoonheid, expressie en het tijdloze karakter van muziek.

In dit booklet vindt u toelichtingen bij de afzonderlijke composities. Deze teksten bieden achtergrond bij de keuze van de werken en plaatsen ze binnen het artistieke concept van deze opname.
Ik wens u een inspirerende luisterervaring toe.

Michael De Geest
organist-titularis Karmelietenkerk Brugge
juli 2026

